

Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 23 kwietnia 2009 r. (wnioski o wydanie orzeczeń w trybie prejudycjalnym złożone przez Monomeles Protodikeio Rethymnis — Grecja) — K. Angelidaki, A. Aivali, A. Vavouraki, Ch. Kaparou, M. Lioni, E. Makrygiannaki, E. Nisanaki, Ch. Panagioto, A. Pitsidianaki, M. Chalkiadaki, Ch. Chalkiadaki (sprawa C-378/07), Charikleia Giannoudi (sprawa C-379/07), Georgios Karabousanos, Sofoklis Michopoulos (sprawa C-380/07) przeciwko Nomarchiaki Aftodioikisi Rethymnis, Dimos Geropotamou

(Sprawy połączone od C-378/07 do C-380/07) ⁽¹⁾

(Dyrektywa 1999/70/WE — Klauzule 5 i 8 porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony — Umowy o pracę na czas określony w sektorze publicznym — Pierwsza lub jedyna umowa — Kolejne umowy — Równoważne rozwiązania prawne — Obniżenie ogólnego poziomu ochrony pracowników — Środki zapobiegania nadużyciom — Sankcje — Bezwzględny zakaz przekształcania umów o pracę zawartych na czas określony w umowy na czas nieokreślony w sektorze publicznym — Konsekwencje niewłaściwej transpozycji dyrektywy — Wykładnia zgodna)

(2009/C 141/12)

Język postępowania: grecki

Oznaczenie sądu krajowego

Monomeles Protodikeio Rethymnis (Grecja)

Strony postępowania przed sądem krajowym

Strony skarżące: K. Angelidaki, A. Aivali, A. Vavouraki, Ch. Kaparou, M. Lioni, E. Makrygiannaki, E. Nisanaki, Ch. Panagioto, A. Pitsidianaki, M. Chalkiadaki, Ch. Chalkiadaki (sprawa C-378/07), Charikleia Giannoudi (sprawa C-379/07), Georgios Karabousanos, Sofoklis Michopoulos (sprawa C-380/07)

Strony pozwane: Nomarchiaki Aftodioikisi Rethymnis, Dimos Geropotamou

Przedmiot

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym — Monomeles Protodikeio Rethymnis — Wykładnia klauzuli 5 oraz klauzuli 8 ust. 1 i 3 załącznika do dyrektywy Rady 99/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącej Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP), Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC) (Dz.U. L 175, str. 43) — Zakaz ustanawiania przepisów krajowych pod pretekstem transpozycji dyrektywy, w sytuacji gdy istnieją już równoważne krajowe rozwiązania prawne w rozumieniu klauzuli 5 ust. 1 dyrektywy a nowe uregulowania obniżają poziom ochrony pracowników zatrudnionych na podstawie umów o pracę na czas określony

Sentencja

1) Klauzulę 5 pkt 1 porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego w dniu 18 marca 1999 i załączonego do dyrektywy Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącej Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych

i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC) należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie przyjęciu przez państwo członkowskie uregulowania krajowego, takiego jak dekret prezydencki 164/2004 zawierający postanowienia dotyczące pracowników zatrudnionych na podstawie umów na czas określony w sektorze publicznym, który specjalnie na potrzeby dokonania transpozycji dyrektywy 99/70/WE, w celu stosowania jej przepisów do sektora publicznego, przewiduje wprowadzenie środków zapobiegania nadużywaniu kolejnych umów o pracę lub stosunków pracy na czas określony wymienionych w pkt 1 lit. a) do c) tej klauzuli, gdy w ramach krajowego porządku prawnego istnieje już, „równoważne rozwiązanie prawne” w rozumieniu tej klauzuli, takie jak art. 8 ust. 3 ustawy 2112/1920 w sprawie obowiązkowego rozwiązania umowy o pracę z pracownikiem sektora prywatnego, pod warunkiem jednakże, że uregulowanie to, po pierwsze, nie wpływa na skuteczność mechanizmu zapobiegania nadużywaniu umów o pracę lub stosunków pracy na czas określony, który wynika z tego równoważnego rozwiązania prawnego i, po drugie, że jest zgodne z prawem wspólnotowym, a w szczególności, klauzulą 8 pkt 3 tego porozumienia.

- 2) Klauzulę 5 pkt 1 lit. a) porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, aby uregulowanie krajowe, takie jak sporne w postępowaniu przed sądem krajowym, było stosowane przez organy odnośnego państwa członkowskiego w ten sposób, że zawieranie kolejnych umów o pracę na czas określony w sektorze publicznym jest uważane za uzasadnione przez „obiektywne powody” w rozumieniu tej klauzuli z tego tylko powodu, że umowy te są oparte na przepisach prawnych zezwalających na ponowne zawieranie umów dla zaspokojenia pewnych potrzeb tymczasowych, podczas gdy w rzeczywistości potrzeby te są zwyczajne i stałe. Ta sama klauzula nie ma natomiast zastosowania do zawierania pierwszej lub jedynej umowy o pracę, względnie nawiązania pierwszego lub jedynego stosunku pracy na czas określony.
- 3) Klauzulę 8 pkt 3 porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony należy interpretować w ten sposób, że „obniżenie [ochrony]”, o którym mowa w tej klauzuli, należy badać w odniesieniu do ogólnego poziomu ochrony obowiązującego w danym państwie członkowskim tak dla pracowników, którzy zawarli kolejne umowy o pracę na czas określony, jak i dla pracowników, którzy zawarli pierwszą lub jedyną umowę o pracę na czas określony.
- 4) Klauzulę 8 pkt 3 porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie uregulowaniu krajowemu, takiemu jak dekret prezydencki 164/2004, który w odróżnieniu od wcześniejszego przepisu prawa krajowego, takiego jak art. 8 ust. 3 ustawy 2112/1920, po pierwsze, nie przewiduje już, w przypadku stanowiącego nadużycie stosowania kolejnych umów o pracę na czas określony w sektorze publicznym, uznania ich za umowy o pracę na czas nieokreślony lub uzależnienia to od pewnych surowych i wymagającym kumulatywnego spełnienia wymogów i po drugie wyklucza zastosowanie przewidywanych przez siebie środków ochrony względem pracowników, którzy zawarli pierwszą lub jedyną umowę o pracę na czas określony, ponieważ zmiany te, czego weryfikacja należy do sądu odsyłającego, dotyczą ograniczonej kategorii pracowników, którzy zawarli umowę o pracę na czas określony lub są rekompensowane przez przyjęcie środków zapobiegania nadużywaniu umów o pracę na czas określony w rozumieniu klauzuli 5 pkt 1 tego porozumienia ramowego.

Wykonanie tego porozumienia ramowego przez uregulowanie krajowe, takie jak dekret prezydencki 164/2004, nie może jednak prowadzić do obniżenia ochrony obowiązującej wcześniej w wewnętrznym porządku prawnym dla pracowników zatrudnionych na czas określony poniżej poziomu określonego przez przepisy określające minimalny poziom ochronny przewidziane to przez porozumienie ramowe. W szczególności poszanowanie klauzuli 5 pkt 1 tego porozumienia ramowego wymaga, aby takie uregulowanie przewidywało w odniesieniu do nadużywania kolejnych umów o pracę na czas określony, skuteczne i wiążące środki zapobiegania takim nadużyciom oraz sankcje wystarczająco skuteczne i odstraszające dla zagwarantowania pełnej skuteczności tych środków prewencyjnych. Na sądzie odsyłającym spoczywa zatem obowiązek zbadania czy wymogi te są spełnione.

- 5) W okolicznościach takich, jak w sprawach przed sądem krajowym, porozumienie ramowe w sprawie pracy na czas określony należy interpretować w ten sposób, że, jeżeli wewnętrzny porządek prawny odnośnego państwa członkowskiego przewiduje dla danego sektora inne skuteczne środki w celu zapobiegania, a w razie potrzeby ukarania, nadużyć przy wykorzystywaniu kolejnych umów o pracę na czas określony w rozumieniu klauzuli 5 pkt 1 tego porozumienia, nie stanowi ono przeszkody dla stosowania przepisów krajowych, które zakazują przekształcania w sektorze publicznym w umowę na czas nieokreślony kolejnych umów o pracę zawartych na czas określony, mających w rzeczywistości na celu zaspokojenie zwyczajnych i stałych potrzeb pracodawcy, które należałoby uznać za nadużycie. Na sądzie odsyłającym spoczywa jednakże obowiązek dokonania oceny, w jakim zakresie, biorąc pod uwagę przesłanki stosowania oraz rzeczywiste wykonywanie istotnych przepisów prawa krajowego, stanowi ono odpowiedni środek pozwalający na unikanie i w razie potrzeby karanie nadużyć przy wykorzystywaniu przez administrację publiczną kolejnych umów o pracę lub stosunków pracy na czas określony.

Tymczasem klauzula 5 pkt 1 tego porozumienia ramowego, niemająca zastosowania do pracowników, którzy zawarli pierwszą lub jedyną umowę o pracę na czas określony, nie nakłada na państwa członkowskie obowiązku ustanowienia sankcji, jeżeli w rzeczywistości umowa ta służy zaspokojeniu zwyczajnych i stałych potrzeb pracodawcy.

- 6) Na sądzie odsyłającym spoczywa obowiązek wykładni odnośnych przepisów prawa krajowego, tak dalece jak jest to możliwe, zgodnej z klauzulą 5 pkt 1 i klauzulą 8 pkt 3 porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony oraz zdeterminowania w tych ramach, czy „równoważne rozwiązania prawne” w rozumieniu pierwszej z tych klauzul, takie jak przewidziane przez art. 8 ust. 3 ustawy 2112/1920, powinny zostać zastosowane w sporach zawisłych przed sądem krajowym w miejsce pewnych przepisów prawa krajowego.

Wyrok Trybunału (pierwsza izba) z dnia 2 kwietnia 2009 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Corte d'appello di Milano — Włochy) — Marco Gambazzi przeciwko DaimlerChrysler Canada Inc., CIBC Mellon Trust Company

(Sprawa C-394/07) ⁽¹⁾

(Konwencja brukselska — Uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądowych — Podstawy odmowy — Naruszenie porządku publicznego państwa wezwanego — Wykluczenie pozwanego z udziału w postępowaniu przed sądem państwa pochodzenia z powodu niezastosowania się do zarządzenia sądu)

(2009/C 141/13)

Język postępowania: włoski

Sąd krajowy

Corte d'appello di Milano

Strony w postępowaniu przed sądem krajowym

Strona skarżąca: Marco Gambazzi

Strona pozwana: DaimlerChrysler Canada Inc., CIBC Mellon Trust Company

Przedmiot

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym — Corte d'appello di Milano — Wykładnia art. 26 i 27 pkt 1 konwencji brukselskiej — Orzeczenie, którego uznanie jest sprzeczne z porządkiem publicznym państwa wezwanego — Orzeczenie, które uniemożliwia jednej ze strony jej obronę („debarment”) z powodu niezastosowania się do nakazu sądu

Sentencja

Wykładni art. 27 pkt 1 Konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, zmienionej konwencją z dnia 9 października 1978 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, konwencją z dnia 25 października 1982 r. w sprawie przystąpienia Republiki Greckiej, konwencją z dnia 26 maja 1989 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej oraz konwencją z dnia 29 listopada 1996 r. w sprawie przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji należy dokonywać w następujący sposób:

sąd państwa wezwanego może uwzględnić, w świetle klauzuli porządku publicznego zawartej w tym przepisie, okoliczność, że sąd państwa pochodzenia orzekał w przedmiocie żądań powoda nie wysłuchawszy pozwanego, który prawidłowo stawił się przed nim, lecz postanowieniem sądu został wykluczony z postępowania z tego względu, że nie spełnił obowiązków nałożonych na niego zarządzeniem wydanym

⁽¹⁾ Dz.U. C 269 z 10.11.2007